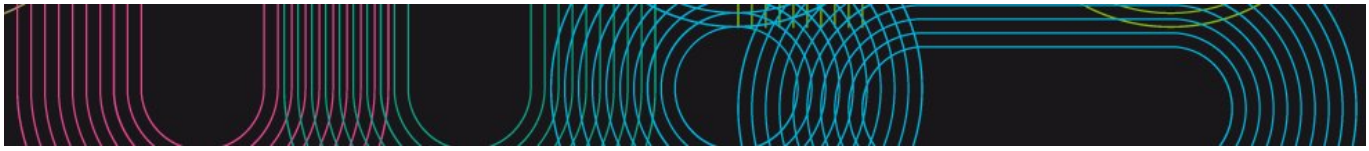

TABLA DE ERROS	
Lugar do erro	**Descrición**
Materia V11G201V01407, apartado 'Cabeceira páxina'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Cabeceira páxina'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Cabeceira páxina'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Cabeceira páxina'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Cabeceira páxina'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Cabeceira páxina'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Competencias'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Competencias'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Competencias'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Competencias'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Competencias'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Competencias'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated

Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated

Materia V11G201V01407, apartado 'Resultados Aprendizaxe'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Contidos da materia'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #1 ($string) of type string is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Contidos da materia'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Atención Personalizada'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Atención Personalizada'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Atención Personalizada'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Atención Personalizada'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Atención Personalizada'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Bibliografía'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated
Materia V11G201V01407, apartado 'Bibliografía'	Erro de PHP [Deprecated, script: /var/www/releases/docnet/docnet-20261105-115903/docencia/funcions.php, liña: 6802]: html_entity_decode(): Passing null to parameter #2 ($flags) of type int is deprecated

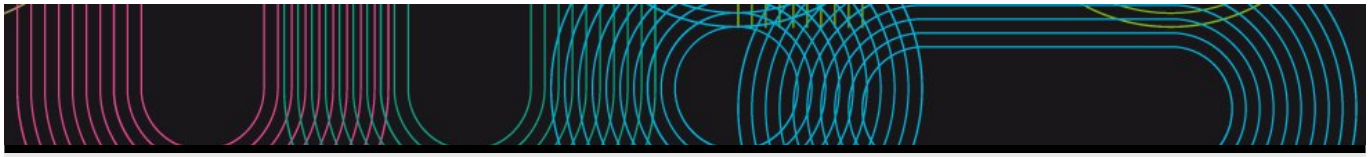

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Calidade nos laboratorios analíticos				
Materia	Calidade nos laboratorios analíticos			
Código	V11G201V01407			
Titulación	Grao en Química			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán			
Departamento	Química analítica e alimentaria			
Coordinador/a	Calle González, Inmaculada de la			
Profesorado	Calle González, Inmaculada de la Pena Pereira, Francisco Javier			
Correo-e	incalle@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O aseguramento da calidade nos laboratorios analíticos representa un aspecto de crecente relevancia. Nesta materia preténdese introducir ao alumnado do último curso do Grao aos principios xerais para a avaliación e mellora continua da calidade nos laboratorios de análise. Ao longo do curso se introducirán as referencias normativas e documentación básica dos sistemas da calidade, se describirán e aplicarán ferramentas estatísticas empregadas de xeito sistemático para acadar a calidade analítica, se abordará a selección e validación de métodos de análise e aspectos relativos á xestión de laboratorio, equipos e reactivos. Así mesmo, o alumno entenderá as dificultades na toma de mostra e a importancia de realizar un deseño do plan de mostraxe. Ademais, se verá como se realiza a avaliación interna e externa da calidade. No primeiro caso, mediante o control dos brancos, reactivos, uso de materiais de referencia certificados e, no segundo caso, mediante os exercicios de intercomparación, as auditorías e as acreditacións. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliografías para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado
B5	Capacidade de adaptarse a novas situacións e adoptar decisións
C31	Coñecer os procesos de control aplicados nos laboratorios analíticos para lograr a súa correcta xestión e asegurar a calidade dos resultados
C33	Coñecer a metroloxía dos procesos químicos, incluíndo a xestión da calidade
D1	Capacidade para resolver problemas

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Interpretar as normas de xestión de calidade aplicables ao laboratorio analítico.	A4	B5	C33	D1
Explicar os principais parámetros de calidade.	A1 A4		C31 C33	
Calcular e interpretar os distintos parámetros de calidade.	A4	B5	C31 C33	D1
Interpretar a aplicación das distintas ferramentas estatísticas.	A1 A4	B5	C31 C33	D1

Interpretar as normas e parámetros de validación dun método analítico.	A1 A4	B5	C31 C33	D1
Explicar os parámetros esenciais para a avaliación da calidade.	A1 A4		C31 C33	

Contidos	
Tema	
TEMA 1. Introdución á calidade.	Conceptos xerais. Evolución histórica do concepto de Calidade. Elementos básicos e compromisos da calidade. Calidade no proceso analítico. Propiedades analíticas e metrolóxicas. Trazabilidade. Implantación de sistemas de calidade.
TEMA 2. Referencias normativas e documentación dos sistemas de calidade.	Normalización, certificación e acreditación. Sistemas xenéricos de xestión da calidade. Serie de normas ISO 9000. Norma UNE-EN ISO/IEC 17025. Boas Prácticas de Laboratorio. Documentos utilizados no sistema de calidade. Xestión da documentación.
TEMA 3. Ferramentas estatísticas para asegurar a calidade analítica.	Probas estatísticas de significación. Compoñentes de incerteza. Avaliación de incertezas de operacións unitarias e de procesos analíticos. Expresión de resultados.
TEMA 4. Selección e validación de métodos de análise.	Selección de métodos de análise. Concepto e alcance da validación dun método de análise. Tipos de validación. Parámetros de calidade dos métodos analíticos.
TEMA 5. Xestión de laboratorio, equipos e reactivos.	Organización e infraestrutura dos laboratorios. Materiais e métodos. Clasificacións dos métodos analíticos. Calidade dos reactivos.
TEMA 6. Calidade na toma de mostra.	A mostraxe no proceso analítico (plan de mostraxe, tipos de mostraxe, manipulación de mostras). Limitacións da mostraxe. Garantía de calidad na mostraxe.
TEMA 7. Avaliación interna da calidade.	Referencias analíticas. Materiais de referencia certificados (preparación, selección e emprego de CRMs). Estudos de recuperación. Aplicación de test t. Actividades de control interno. Brancos e mostras de control. Gráficos de control.
TEMA 8. Avaliación externa da calidade.	Exercicios de intercomparación (definición e tipos). Auditorías nun sistema de calidade (obxectivos, tipos, planificación, realización e documentación). Acreditación (concepto, implicacións, organismos, proceso e documentos para a acreditación).

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	36	60
Seminario	12	24	36
Prácticas de laboratorio	14	10	24
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame de preguntas obxectivas	0	18	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	O profesor desenvolverá os contidos do programa a partir do material proporcionado ao alumno a través de Moovi. Nas sesións maxistrais, o profesor presentará os aspectos fundamentais da materia que deberán complementarse mediante a bibliografía recomendada.
Seminario	Nas clases de seminario reforzarase a aprendizaxe do temario explicado durante as sesións maxistrais mediante a resolución de problemas numéricos e/ou exercicios teóricos-prácticos. O profesor proporá, de xeito regular, diferentes problemas, exercicios ou cuestionarios que serán resoltos de xeito individual polo alumno e entregados para a súa avaliación.
Prácticas de laboratorio	Realizaranse experimentos de laboratorio en 4 sesións de 3,5 horas cada unha. Previamente á realización de cada práctica, o estudante disporá de material de apoio en Moovi para a preparación dos experimentos a realizar.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	O profesor resolverá as dúbidas de maneira personalizada sobre calquera das actividades propostas (clases maxistrais, seminarios, prácticas de laboratorio e exames). A tal fin, utilizaranse as horas de titoría do profesorado.

Seminario	O profesor resolverá as dúbidas de maneira personalizada sobre calquera das actividades propostas (clases maxistrais, seminarios, prácticas de laboratorio e exames). A tal fin, utilizaranse as horas de titoría do profesorado.
Prácticas de laboratorio	O profesor resolverá as dúbidas de maneira personalizada sobre calquera das actividades propostas (clases maxistrais, seminarios, prácticas de laboratorio e exames). A tal fin, utilizaranse as horas de titoría do profesorado.

Probas	**Descrición**
Exame de preguntas obxectivas	O profesor resolverá as dúbidas de maneira personalizada sobre calquera das actividades propostas (clases maxistrais, seminarios, prácticas de laboratorio e exames). A tal fin, utilizaranse as horas de titoría do profesorado.
Exame de preguntas obxectivas	O profesor resolverá as dúbidas de maneira personalizada sobre calquera das actividades propostas (clases maxistrais, seminarios, prácticas de laboratorio e exames). A tal fin, utilizaranse as horas de titoría do profesorado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Para a avaliación desta actividade, o profesor proporá a resolución e entrega por parte do alumno dalgúns problemas, exercicios e/ou cuestionarios en clases de seminario.	5	A1 A4	B5	C31 C33	D1
Prácticas de laboratorio	O profesor realizará o seguimento do traballo experimental realizado polo alumno nas sesións de laboratorio a través da observación e a entrega dos resultados obtidos (informe de laboratorio). A asistencia ás sesións de laboratorio é obrigatoria. A falta a algunha sesión de laboratorio deberá ser debidamente xustificada.	15	A1 A4	B5	C31 C33	D1
Exame de preguntas obxectivas	Efectuarase un primeiro exame sobre a metade da materia aproximadamente. Este exame poderá consistir en cuestións de resposta curta, problemas e preguntas de tipo test. A presentación a este exame inhabilita ao alumno para obter a cualificación de non presentado. Este exame eliminará materia se o alumno obtén unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10.	40	A1 A4	B5	C31 C33	D1
Exame de preguntas obxectivas	Este exame final é obrigatorio. Este exame poderá consistir en cuestións de resposta curta, problemas e/ou preguntas de tipo test. A presentación a este exame inhabilita ao alumno para obter a cualificación de non presentado. Os alumnos que aproben a primeira parte examinaranse da segunda parte do temario. Os alumnos que non superen a primeira parte terán que examinarse tamén da primeira parte do temario (40% da nota final).	40	A1 A4	B5	C31 C33	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segunda oportunidade (Xullo):

Conservaranse as cualificacións obtidas polo estudante durante o curso nas prácticas de laboratorio e nos seminarios (20 % da cualificación).

Este exame poderá consistir en cuestións de resposta curta, problemas e/ou preguntas de tipo test.

O alumnado que o desexe poderá optar pola modalidade de avaliación global e deberá comunicalo por escrito ó coordinador da materia durante o primeiro mes do cuatrimestre, neste caso a avaliación será 85 % o exame e 15 % as prácticas de laboratorio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

R. Compañó Beltrán, Á. Ríos Castro, **Garantía de la calidad en los laboratorios analíticos**, Síntesis, 2002

M. Valcárcel, Á. Ríos, **La calidad en los laboratorios analíticos**, Reverté, 1992

E. Prichard, V. Barwick, **Quality assurance in analytical chemistry**, Wiley, 2007

Bibliografía Complementaria

S. Sagrado, E. Bonet, M.J. Medina, Y. Martín, **Manual práctico de calidad en los laboratorios - Enfoque ISO 17025 (2ª edición)**, AENOR, 2005

P.P. Morillas Bravo, **Guía para la aplicación de UNE-EN ISO/IEC 17025:2017**, AENOR, 2019

J.C. Miller; J.N. Miller, **Estadística y quimiometría para química analítica**, Prentice-Hall, 2002

G. Ramis Ramos; M.C. Álvarez Coque, **Quimiometría**, Síntesis, 2001

D.L. Massart, B.G.M. Vandeginste, L.M.C. Buydens, S. de Jong, P.J. Lewi, J. Smeyers-Verbeke, **Handbook of chemometrics and qualimetrics. Part A**, Elsevier Science, 1997

S. Sáez Ramirez, L.G. Gómez-Cambronero, **Sistema de mejora continua de la calidad en el laboratorio - Teoría y práctica**, Universitat de València, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ampliación de química analítica/V11G201V01406

Química analítica ambiental e agroalimentaria/V11G201V01410

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Química analítica I: Principios de química analítica/V11G201V01202

Química analítica II: Métodos ópticos de análise/V11G201V01207

Química analítica III: Métodos eletroanalíticos e separacións/V11G201V01302

Química analítica IV: Métodos cromatográficos e afins/V11G201V01306